

Quản lý cơ sở vật chất, thiết bị dạy học lớp 1, 2 ở các trường tiểu học

Ngô Văn Nhỏ*

*Trường Đại học Trà Vinh

Received: 26/3/2023; Accepted: 2/4/2023; Published: 12/4/2023

Abstract: On the basis of research on the management of facilities and teaching equipment for grades 1 and 2 in primary schools, the article presents some initial theoretical results.

Keywords: Facilities, teaching equipment, grade 1, primary school

1. Đặt vấn đề

Chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) được thực hiện từ năm học 2020 -2021; trong đó CSVC, TBDH là điều kiện không thể thiếu để đáp ứng yêu cầu đổi mới Chương trình GDPT 2018.

Trong những năm qua CSVC, TBDH ở các trường tiểu học ngày càng được tăng cường đầu tư xây dựng, sửa chữa, mua sắm. Tuy nhiên để thực hiện theo yêu cầu đổi mới Chương trình GDPT hiện nay thì CSVC, TBDH nhìn chung còn nhiều khó khăn, bất cập, còn thiếu phòng học, thiếu phòng chức năng, thiếu TBDH, thiếu đồ dùng học tập tối thiểu cho học sinh (HS). Bên cạnh đó hiện nay quản lý CSVC, TBDH ở một số trường tiểu học thực hiện chưa tốt, thiếu sự quan tâm trong sử dụng và bảo quản CSVC, TBDH hiện có, nhiều cơ sở xuống cấp, hư hao, lãng phí.

Xác định được vị trí, vai trò quan trọng không thể thiếu CSVC, TBDH lớp 1, 2 nói riêng và đáp ứng yêu cầu đổi mới Chương trình GDPT nói chung. Tác giả rất trân trọng và nhận định rằng, trong thời gian tới cần có những biện pháp quản lý CSVC, TBDH thật tốt mới thực hiện hiệu quả lớp 1, 2 và đáp ứng yêu cầu đổi mới Chương trình GDPT theo lộ trình đến năm 2025. Từ đó tác giả quyết tâm chọn vấn đề “*Quản lý CSVC, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học*” để nghiên cứu. Từ kết quả bước đầu, bài viết sẽ trình bày một số vấn đề lý luận về vấn đề trên.

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Quản lý CSVC, TBDH

Quản lý CSVC là một trong các nhiệm vụ quản lý của người hiệu trưởng. Đó là quá trình tác động có tính định hướng, có tổ chức dựa trên những thông tin về tình trạng CSVC và đặc điểm đặc thù của mỗi nhà trường, nhằm đảm bảo cho việc đầu tư, khai thác, sử dụng CSVC phát triển phù hợp với mục tiêu đào tạo của mỗi nhà trường. Nếu tiếp cận quản lý như là một quá trình với các chức năng thì quản lý và sử dụng CSVC thực chất là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra đánh giá việc quản lý và sử dụng

CSVC nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và hiệu quả sử dụng của chúng.

2.1.2. Vị trí, vai trò của CSVC, TBDH ở trường tiểu học

CSVC, TBDH là một bộ phận cấu thành không thể thiếu của quá trình dạy học và giáo dục trong nhà trường. CSVC, TBDH đóng vai trò quan trọng trong việc quyết định chất lượng giáo dục, là một thành tố của quá trình sư phạm. Với vai trò là một thành tố của quá trình sư phạm, CSVC, TBDH góp phần tạo nên chất lượng giáo dục.

2.1.3. Chức năng của CSVC, thiết bị dạy học

Trong quá trình giáo dục và dạy học được cấu thành bởi nhiều thành tố có liên quan chặt chẽ và tương tác với nhau. Mỗi quan hệ giữa các thành tố cấu thành quá trình giáo dục và dạy học trong đó CSVC, TBDH có chức năng quan trọng như các thành tố khác và không thể thiếu một thành tố nào. Hiện nay đang thực hiện việc đổi mới chương trình GDPT 2018, giáo dục theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực người học, dạy học theo quan điểm lấy người học làm trung tâm, dạy cách tự học, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học, do đó CSVC, TBDH có chức năng rất quan trọng, là điều kiện là phương tiện để GV truyền tải những kiến thức thực tiễn nhất, nhanh nhất đến học sinh, nhằm thực hiện đạt các mục tiêu giáo dục của nhà trường.

2.1.4. Vai trò chủ thể quản lý trong quản lý CSVC, TBDH

Hiệu trưởng nhà trường là chủ thể quản lý, Luật Giáo dục số 43/2019/QH14 ngày 14/6/2019, Điều 56 quy định: Hiệu trưởng là người chịu trách nhiệm quản lý, điều hành các hoạt động của nhà trường, do cơ quan có thẩm quyền bổ nhiệm hoặc công nhận”. Quản lý CSVC, TBDH là một trong các nhiệm vụ quản lý của người hiệu trưởng. Đó là quá trình tác động có tính định hướng, có tổ chức dựa trên những thông tin về tình trạng của CSVC, TBDH của mỗi nhà trường, nhằm đảm bảo cho việc đầu tư, khai thác, sử dụng

CSV, TBDH phù hợp với mục tiêu chương trình GDPT 2018.

Công tác quản lý CSV, TBDH có vai trò rất lớn trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả khai thác và sử dụng CSV, TBDH; giúp nhà trường có cái nhìn tổng quan về CSV, TBDH hiện có, đưa ra hướng sửa chữa, bảo quản, kế hoạch đầu tư CSV, mua sắm bổ sung TBDH phù hợp đáp ứng yêu cầu chương trình GDPT 2018.

Quản lý CSV, TBDH có vai trò quan trọng trong việc đánh giá trình độ sư phạm, chất lượng giảng dạy của GV thông qua việc sử dụng CSV, ứng dụng thiết bị khoa học trong giảng dạy, từ đó có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ ứng dụng CNTT và sử dụng hiệu quả các TBDH.

2.2. Các biện pháp quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học

2.2.1. Tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức ý nghĩa tầm quan trọng của quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học

Nhận thức đúng của cán bộ quản lý, GV, nhân viên về ý nghĩa tầm quan trọng của việc quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học là rất quan trọng, tạo sự đồng thuận, thống nhất trong thực hiện việc đầu tư, mua sắm và sử dụng có hiệu quả CSV, TBDH đáp ứng yêu cầu đổi mới Chương trình GDPT 2018 nói chung và lớp 1, 2 ở các trường tiểu học nói riêng. Vì vậy, trước hết hiệu trưởng trường tiểu học, là chủ thể quản lý cần tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức ý nghĩa tầm quan trọng của việc quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học; bằng cách phổ biến tất cả yêu cầu, nội dung, ý nghĩa có liên quan đến việc quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học để các cán bộ quản lý, GV và các lực lượng có liên quan nắm vững thông qua các hoạt động của nhà trường.

2.2.2. Xây dựng kế hoạch quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học.

Nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình GDPT 2018 nói chung và thực hiện hiệu quả việc quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học nói riêng. Hiệu trưởng nhà trường ngoài kế hoạch tổng thể hằng năm và nhiều năm về phát triển nhà trường thì hiệu trưởng cần phải xây dựng kế hoạch riêng để quản lý CSV, TBDH trong nhà trường nói chung, lớp 1, 2 nói riêng; Mô hình phòng học bộ môn theo từng môn học. vì vậy, xây dựng kế hoạch quản lý TBDH ở lớp 1, 2. Yêu cầu hiệu trưởng nắm rõ các văn bản quy định về CSV, thiết bị trường học, xây dựng được các kịch bản về thực trạng CSV, thiết bị trường học, từ đó xây dựng kế hoạch bồi dưỡng hợp lý cho các

môn học. Trong bản kế hoạch hiệu trưởng cần đánh giá thực trạng TBDH của năm học trước, đó là hiện trạng của TBDH về số lượng, chất lượng, nhu cầu của các môn học. trong kế hoạch phải đánh giá hiệu quả sử dụng của TBDH để xác định TBDH nào cần thay mới, bổ sung. hiệu trưởng lập kế hoạch đánh giá kết quả sử dụng TBDH trong hoạt động dạy học của GV và học sinh,...

Theo đó, hiệu trưởng phải nắm rõ các văn bản, nhất là Thông tư số 13/2020/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 5 năm 2020 của Bộ GD&ĐT ban hành Quy định tiêu chuẩn CSV các trường mầm non, tiểu học, THCS, THPT và phổ thông có nhiều cấp học; Thông tư số 37/2021/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 12 năm 2021 của Bộ Giáo dục và Đào tạo Ban hành danh mục TBDH tối thiểu cấp tiểu học và các văn bản chỉ đạo khác về CSV, TBDH đối với cấp tiểu học.

Trong kế hoạch, hiệu trưởng cần rà soát, đánh giá thực trạng CSV, TBDH hiện có về số lượng, chất lượng, hiệu quả sử dụng thông qua hoạt động dạy học của GV và học sinh đối với từng môn học. Xác định CSV, TBDH nào có thể sửa chữa hay cần thay mới, bổ sung.

Kế hoạch đầu tư CSV, TBDH phải đảm bảo lộ trình thực hiện chương trình GDPT 2018 theo giai đoạn, cụ thể từng năm học. Đánh giá thực trạng và hiệu quả sử dụng CSV, TBDH đã thực hiện ở lớp 1, 2 để tham mưu đề xuất lựa chọn mua sắm. Trong quản lý CSV, TBDH, hiệu trưởng lập kế hoạch huy động các nguồn lực để mua sắm TBDH hiện đại, lập kế hoạch bồi dưỡng năng lực sử dụng TBDH cho GV. Trong quá trình lập kế hoạch, hiệu trưởng phải căn cứ vào tài chính của nhà trường để từ đó xây dựng kế hoạch lâu dài đầu tư TBDH và dự báo về yêu cầu, nhu cầu về TBDH trong bối cảnh đổi mới giáo dục. Xác định các biện pháp thực hiện sát với mục tiêu để kế hoạch quản lý và sử dụng CSV, TBDH trong nhà trường được thực hiện khả thi và hiệu quả.

2.2.3. Tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch quản lý CSV, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học.

Tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch, là việc phân công của hiệu trưởng đối với từng bộ phận, từng cá nhân một cách cụ thể, rõ ràng đúng theo vị trí việc làm, tạo sự đồng thuận, đoàn kết trong phối hợp thực hiện nhiệm vụ được phân công, đảm bảo khả năng thực hiện hiệu quả công tác quản lý CSV, TBDH đạt mục tiêu giáo dục đề ra. Để tổ chức các nguồn lực triển kế hoạch quản lý CSV, TBDH ở lớp 1, 2 có hiệu quả, hiệu trưởng cần phân công trách nhiệm cụ thể cho các tổ chuyên môn, cá nhân thực hiện, hiệu trưởng dựa trên quy định của Bộ GD&ĐT về TBDH để triển khai

thực hiện mục tiêu, nội dung kế hoạch.

Hiệu trưởng chịu trách nhiệm chỉ đạo chung, hiệu trưởng thu thập đánh giá phản hồi về CSVC, thiết bị dạy học, phó hiệu trưởng hướng dẫn tổ chuyên môn phân công GV phụ trách bảo quản, gìn giữ TBDH, sử dụng CSVC, TBDH đúng mục đích quy định như: Quy định về ghi sổ sách, về báo cáo tình trạng TBDH; quy định việc mua sắm, sửa chữa, bảo quản và sử dụng CSVC, TBDH quy định vai trò, trách nhiệm của từng bộ phận, cá nhân đối với công tác quản lý, sử dụng CSVC, thiết bị dạy học. Hiệu trưởng triển khai kế hoạch sử dụng CSVC, TBDH đến toàn thể cán bộ, GV của trường. Phân công GV phụ trách công tác thiết bị hỗ trợ quá trình sử dụng, đồng thời cũng là người giám sát hoạt động sử dụng TBDH. Phó hiệu trưởng, Tổ trưởng chuyên môn sẽ phụ trách quan sát, kiểm tra tình hình sử dụng TBDH. Hiệu trưởng phân công, tạo điều kiện cho GV phụ trách công tác thiết bị và GV dạy lớp tập huấn, bồi dưỡng về phương pháp, kỹ năng sử dụng TBDH.

2.2.4. Chỉ đạo xây dựng, cải tạo, sửa chữa, bổ sung CSVC, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học.

Để tổ chức các nguồn lực triển khai kế hoạch quản lý TBDH ở lớp 1, 2 có hiệu quả, Hiệu trưởng phân công nhiệm vụ cho các cá nhân tránh tình trạng chồng chéo công việc, phân công đúng người đúng việc để quản lý TBDH đạt hiệu quả cao. Hiệu trưởng chỉ đạo GV sử dụng TBDH lớp 1, 2 phù hợp việc đổi mới hình thức, PPDH theo chương trình GDPT 2018. Chỉ đạo cải tạo, sửa chữa CSVC, TBDH hiện có cho phù hợp; chỉ đạo việc bảo quản CSVC, TBDH; chỉ đạo tổ trưởng chuyên môn và GV rà soát lại chương trình, nội dung, phương pháp học của từng khối và từng lớp, đánh giá chất lượng, hiệu quả sử dụng TBDH để nắm bắt yêu cầu sử dụng TBDH và đáp ứng kịp thời TBDH lớp 1, 2 và lộ trình đến lớp 5. Khuyến khích GV cải tạo, sửa chữa TBDH phù hợp và tổ chức hội thi sáng tạo đồ dùng dạy học nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả dạy học. Chỉ đạo việc thực hiện kiểm kê, đánh giá định kỳ về chất lượng CSVC, thiết bị dạy học, có kế hoạch đầu tư mua sắm kịp thời.

2.2.5. Kiểm tra, đánh giá quản lý CSVC, TBDH lớp 1, 2 ở các trường tiểu học.

Kiểm tra, đánh giá quản lý lớp 1, 2 là quá trình quan sát, kiểm nghiệm mức độ thực hiện công việc của các cá nhân, bộ phận được phân công quyền hạn, nhiệm vụ trong công tác sử dụng và quản lý sử dụng TBDH. Hiệu trưởng xây dựng các tiêu chí đánh giá về hiệu quả sử dụng TBDH, đánh giá tiêu chuẩn về thiết bị; đánh giá liên quan đến việc mua sắm TBDH, phân bổ, khai thác và huy động các nguồn TBDH đã

hiệu quả hay chưa. Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch kiểm tra công tác quản lý CSVC, TBDH, đối chiếu kết quả kiểm tra với kế hoạch, tổ chức đã chỉ đạo các bộ phận, cá nhân thực hiện thông qua các hình thức như: theo dõi sổ mượn thiết bị, dự giờ tiết dạy, nghe báo cáo của tổ chuyên môn, GV dạy và GV phụ trách CSVC, thiết bị dạy học... KTĐG liên quan đến việc mua sắm, TBDH, phân bổ, khai thác và huy động các nguồn TBDH. Qua KTĐG biết được năng lực, mức độ hoàn thành nhiệm vụ được giao của từng bộ phận, từng cá nhân, khả năng ứng dụng TBDH của GV, tính hiệu quả của CSVC, TBDH, chất lượng học tập của học sinh, từ đó có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng phát triển đội ngũ tham gia sử dụng TBDH. Tổng kết, rút kinh nghiệm, phát hiện những hạn chế, kịp thời điều chỉnh, bổ sung cho phù hợp.

3. Kết luận

Bài viết đã trình bày một số vấn đề lý luận về CSVC, TBDH, đã chỉ ra vị trí, vai trò của CSVC, TBDH trong đổi mới giáo dục nói chung, lớp 1, 2 nói riêng. Do đó để sử dụng CSVC, TBDH hiệu quả, cán bộ quản lý, GV phải hiểu và nắm vững chức năng của TBDH, tiến hành phân loại TBDH và đảm bảo thực hiện các yêu cầu cơ bản sử dụng TBDH trong quá trình dạy học như: đảm bảo tính đồng bộ, tính mục đích, tính hiện đại, tính hiệu quả... nội dung sử dụng TBDH đáp ứng yêu cầu đổi mới CTGD ở các trường tiểu học, yêu cầu phải đầu tư TBDH, tiếp nhận thiết bị dạy học, quan tâm đến năng lực quản lý sử dụng TBDH của CBQL, duy trì và bảo trì TBDH đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục ở các trường tiểu học, đòi hỏi CBQL phải thực hiện quy trình quản lý gồm lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo thực hiện và kiểm tra, đánh giá thực hiện kế hoạch quản lý CSVC, TBDH. Kết quả nghiên cứu thực trạng sẽ được tác giả trình bày ở bài viết tiếp theo.

Tài liệu tham khảo

1. Thủ tướng Chính phủ (2018), *Quyết định số 1436/QĐ-TTg ngày 29 tháng 10 năm 2018 về phê duyệt Đề án đảm bảo CSVC GDMN và GDPT giai đoạn 2017 – 2025*. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 17/2018/TT-BGDĐT ngày 22/8/2018 về Ban hành Quy định về kiểm định chất lượng giáo dục và công nhận đạt chuẩn quốc gia đối với trường tiểu học*. Hà Nội
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình GDPT*. Hà Nội
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04 tháng 9 năm 2020 về ban hành điều lệ trường tiểu học*.